

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XXII. tečaj.

— V Gorici 1905 —

9. zvezek.

† 25letnici slavne okrožnice papeža Leona XIII. „Grande Munus“

(30. septembra t. l.)

se nam zdi primerno našo prestavo tega dragocenega pisma iz II. tečaja « Cvetja » nekoliko popravljeno tu v novič na svetlo dati, da jo bodo mogli brati, v hvaležen spomin na velikega papeža, prijatelja vseh narodov slovenskih, tudi naši mlajši naročniki, ki nimajo tistega letnika « Cvetja ».

Častitljivim bratom patrijarhom, primatom, nadškofom in škofom katoliškega sveta vsem, ki so v milosti in občevanju z apostolskim sedežem, Leon papež XIII.

Častitljivi bratje!

Pozdravljenje in apostolski blagoslov!

Velika dolžnost razširjevati kerščansko vero, sv. Petru, pervaku apostelnov, in njegovim naslednikom na poseben način izročena, je priganjala rimske papeže, da so odpravljali svetega evangelija oznanjevalce k raznim ljudstvom na zemlji ob različnih časih, kaker se je videlo, da terjajo okoliščine in sklepi vsmiljenega Boga. — Kaker so torej Avgušтина poslali h Britancem duhove izobraževati, Patricija k Ircem, Bonifacija k Nemcem, Vilebrorda h Frizom, Batavom, Belžanom in druge pogostoma h drugim,

tako so izročili oblast pri slovenskih narodih opravljati apostoljsko službo Cirilu in Metodu, svetima možema, po katerih prizadevanju in prevelikih trudah se je doseglo, da so Sloveni zagledali evangelijsko luč in od sirovega življenja pripeljani bili h človeški in grajanski omiki.

Cirila in Metoda, apostoljsko dvojico, spominjaje se njiju dobrot, po vsem Slovenskem človeška slava nigdar ni nehala povzdigovati; ali z gotovo ne manjšo gorečnostjo ju je poveličevala tudi rimska cerkev, ki je oba, dokler sta živela, mnogotero častila, in trupla enega njiju, ko je vmerl, ni hotela pogrešati. — Slovenskega rodu Čehom, Moravcem in Hervatom, ki so imeli navado praznik na čast svetega Cirila in Metoda obhajati vsako leto 9. dan meseca sušca, je bilo zato že od leta 1863 po milosti Pija IX., nesmertnega spomina prednika našega, dovoljeno na dalje 5. dan meseca malega serpana obhajati god in dnevne molitve opravljati v spomin sv. Cirila in Metoda. Ne dolgo potem, takrat ko je bil pri Vatikanu veliki zbor, pa so mnogi škofje to apostoljsko stolico lepo prosili, da bi se njiju čast in stalna slovesnost raztegnila po vesoljni cerkvi. Ali ker do današnjega dne ta stvar ni rešena in ker se je po časov menji spremenilo tudi državno stanje po tistih krajih, se nam zdi primerna prilika, ki se nam je ponudila, da razveselimo slovenske narode, za katerih srečo in zveličanje nas je jako skerb. Kaker torej ne terpimo, da bi oni pogrešali našo očetovsko ljubezen v kateri koli reči, tako želimo tudi, da bi se razširilo češčenje tako svetih mož, ki bosta slovenske narode, kaker sta jih nekedaj, katoliško vero jim oznanjevala, od pogubljenja poklicala h zveličanju, ravno tako zdaj z nebeškim varstvom mogočno branila. Da se pa tolikanj bolj pokaže, kakšna sta moža, ki ju predstavljamo katoliškemu svetu, da ju čisla in časti, hočemo zgodovino, njijune delavnosti na kratko popisati.

Ciril in Metod, prava brata, v Solunu iz jako imenitne hiše rojena, sta prišla zgodaj v Carjigrad, da bi se v tem glavnem mestu Jutrove dežele izučila v višjih vedah. In iskra prirojene zmožnosti, ki se je že takrat svetila v mladeničih, ni ostala prikrita; zakaj oba sta v kratkem jako napredovala, zlasti pa Ciril, ki je dosegel toliko pohvalo v znanostih, da so ga zavoljo posebne časti modroljuba

imenovali. Ne dolgo potem je začel Metod meniško življenje, Cirila pa so spoznali za vrednega, da mu je po svetu patrijarha Ignacija cesarica Teodora naložila v kerščanski veri podučevati Hazare, ki so stanovali onkraj Hersonesa in so bili v Carjigradu poprosili sposobnih cerkvenih opravnikov. Tega posla Ciril ni nerad sprejel. Prišel je torej v Herson v Tavrih, kjer se je mudil nekoliko, kaker neketeri pripovedujejo, z učenjem domačega jezika tistega ljudstva. In ob tistem času se mu je posrečilo, da je našel svetega Klemenca I., rimskega papeža, svete ostanke, ki jih je spoznal brez težave, nekaj po razširjenem sporočilu starih, zlasti pa po železnem mačku, ki je bil ž njim pogumni marternik, kaker je bilo znano, na povelje cesarja Trajana v morje veržen in potem pokopan. — Polastivši se tako druzega zaklada je šel v mesta in sedeže Hazarov, ki jih je podučene v božjih zapovedih in spodbodene po njegovem duhu, zatervši mnogotere vraže, pridobil Jezusu Kristusu. Ko je bila tako nova kerščanska občina izverstno vstanovljena, je dal spomina vreden zgled zderžnosti ob enem in ljubezni, ker je odbil vse darove, ki so mu jih ponujali tamkajšnji ljudje, razen oslobojenja sužnjih, ki so bili kerščanske vere. Nato se je vesel vernil v Carjigrad in v Polihronov samostan, kamer se je bil že prej Metod odpravil, se je vmeknil tudi Ciril.

Mejtem je prišel glas o rečeh, ki so se bile srečno doveršile pri Hazarih, k Rastislavu, moravskemu knezu. Ta, spodbujen po zgledu Hazarov, se je s cesarjem Mihaelom III. začel dogovarjati o nekoliko evangelijskih delavcih, ki bi jih poklical iz Carjigrada; in brez težave je dosegel, kar je želel. Že s toliko deli oslavljenja čednost in volja, ki se je videla pri Cirilu in Metodu, da bi koristila svojim bližnjim, to je storilo, da sta ona dva bila odločena za moravsko poslanstvo. Ko sta torej skozi Bólgarsko hodila, ki je bilo že spreobrnjeno h kerščanstvu, nista nikjer zanemarjala priložnosti, da ne bi bila razširjevala svete vere. Na Moravskem pa, kjer jima je množica naproti prišla proti mejam kraljestva, so ju z največo radovoljnostjo in slovesnim veseljem sprejeli. In brez odlašanja sta se lotila duše vaditi v kerščanskih napravah in povzdigovati k upanju nebeških dobrot, in to s toliko močjo in tako marljivo

delavnostjo, da je moravski narod v kratkem času vesel sprejel vero Jezusa Kristusa. H temu ni malo pripomoglo znanje govorjenja slovenskega, ki se ga je bil Ciril prej naučil, in mnogo je storilo tudi sveto pismo obojega zakona, ki ga je bil prestavil v domači ljudski jezik. Zato je ves slovenski narod neizmerno mnogo dolžan temu možu, ker ni le samo kerščanke vere, temuč tudi svetovne izobraženosti dobroto od njega prejel: zakaj Ciril in Metod sta prva iznašla čerke, ki se ž njimi slovenski jezik piše in izraža, in zato veljata po pravici za pričetnika tega jezika.

Iz tako daljnjih in odleglih pokrajin je bil srečen glas naznanil slavo zveršenih del v Rim. In tako sta izverstna brata, ko jima je velel papež Nikolaj I., naj prideta v Rim, brez odlašanja se odpravila, da izpolnita povelje; radostno sta nastopila romanje seboj vzemši koščice sv. Klemena. Izvedevši to papež Hadrijan II., ki je bil izvoljen na mesto vmerlega Nikolaja, gre z duhovščino in ljudstvom (naproti slavnima gostoma ter jima izkaže veliko čast. Truplo sv. Klemena, pri tej priči z velikimi čudeži poslavljen, se je neslo v slovesnem sprevodu v cerkev, ki je bila ob času cesarja Konstantina prav na mestu rojstne hiše nezmagane marternika sezidana. Na to sta Ciril in Metod vpričo duhovščine poročala papežu o svoji apostoljski službi, ki sta jo opravljala sveto in delavno. In ker sta bila tožena, da sta ravnala proti vstanovam prednjikov in svetim verskim šegam, pri opravljanju službe božje vživajoč slovenski jezik, sta zagovarjala svojo reč s tako gotovimi in jasnimi razlogi, da so papež in vsa duhovščina pohvalili moža ter jima prierdili. In ko sta z navadnimi besedami izrekla skrivnost katoliškega spoznanja in prisegla, da hočeta ostati v veri sv. Petra in rimskih papežev, ju je Hadrijan sam izvolil in posvetil za škofa in mnogi njijunih učencev so prejeli različne svete redove.

Določeno je pa bilo po previdnosti božji, da je Ciril v Rimu sklenil svojega življenja tek, 14. dan sečana leta 869, zrel bolj po čednosti kaker po starosti. In očiten in jako slovesen pogreb je imel, prav tak, kaker ga imajo navadno rimski papeži; z veliko častjo je bil položen v grob, ki ga je bil Hadrijan sam sebi sezidal. In ker rimsko ljudstvo ni pustilo odnesti svetega trupla vmerlega v Carji grad, dasi

ga je prosila žalostna mati z velikim poželenjem, se je peljalo potem k svetemu Klemenu in položilo poleg njegovih ostankov, ki jih je hranil Ciril z velikim češčenjem toliko let. In ko so ga svete psaljme prepevaje vozili skozi rimsko mesto, ne tolikanj v pogrebnem koliker v zmagoslavnem sprevoda, je bilo videti, kaker bi bilo dajalo ljudstvo svetemu možu poskušnjo nebeškega češčenja.

Ko je bilo vse to opravljeno, se je vernil Metod na povelje in z blagoslovom papeževim ko škof na Moravsko k navadnim opravkom apostoljske službe. „Ko zgled svoje črede iz serca“ si je prizadeval v tej deželi z vedno večo gorečnostjo služiti katoliški cerkvi, krepko se vpirati oblastnim novotarjem, da ne bi spodkopali katoliškega prepričanja z nespametnimi nauki, poučevati v veri kneza Svetopolka, ki je bil naslednik Rastislavov, in ko je zanemaril svoje dolžnosti, svariti ga, karati ga, naposled kaznovati ga s prepovedjo svetih skrivnosti. Ali s tem si je nakopal sossorštvo gerdega in razuzdanega silovitnika, ki ga je zapodil v pregnanstvo. Čez nekaj časa nazaj poklican je dosegel s primernim opominjevanjem, da je knez dal znamenja spreobrnjenega duha in spoznal, da bo treba staro navado popraviti z novim načinom življenja. Čudovito pa je to, da je čujoča ljubezen Metodova, prestopivši moravske meje, kaker je bila, ko je še Ciril živel, Hervate in Serbe dosegla, tako zdaj objela Panonce, katerih kneza, Koclja po imenu, je v katoliški veri poučil in v dolžnosti ohranil, objela Bólgarje, ki jih je poterdil v kerščanstvu ob enem ž njih kraljem Bogorísom, objela Daljmatince, ki je delil ž njimi in vdeleževal se nebeških milosti, objela Korotance, kjer se je zelo trudil, da bi jih pripravil h spoznanju in češčenju enega pravega Boga.

Ali to mu je nakopalo mnoge težave. Neketeri namreč izmej nove kerščanske družbe so bili Metodu nevošljivi zavoljo goreče delavnosti in čednosti njegove ter so nedolžnega tožili pri Janezu VIII, Hadrijanovem nasledniku, da je sumljive vere in da se je pregrešil zoper navado prednjikov, ki so pri božji službi edino gerški ali latinski jezik dopuščali, nobenega družega. Nato papež goreče skerban, da bi se vera in stara navada nepokvarjena ohranila, Metoda v Rim pokliče in zahteva, naj overže, česar ga dolže,

ter se opraviči. Ta pa, kaker je bil zmirom pripravljen slušati in se je zanašal na spričevanje svoje vesti, je leta 880 vpričo papeža Janeza, neketerih škofov in duhovščine rimske brez težave dokazal, da je sam stanovitno deržal in tudi druge pridno učil prav tisto vero, ki jo je vpričo in s pri-terjenjem papeža Hadrijana spoznal in pri grobu pervaka mej aposteljni s prisego poterdil; kar se pa tiče slovenskega jezika, ki se ga je deržal pri božji službi, da je to iz pravičnih vzrokov z dovoljenjem samega papeža Hadrijana in ne nasproti svetemu pismu po pravici storil. S tem zagovorom se je tako oprostil vsake sumnje krivice, da je papež pri tej priči objemši Metoda rad poterdil njegovo nadškofovsko oblast in slovensko poslanstvo. Verhu tega je izvolil nekoliko škofov, katerim naj bi bil Metod poglavar in ki naj bi mu pomagali oskerbovati kerščanske zadeve; potem ga je priporočil z jako častnim pismom ter ga sè slobodnimi naročili (z obsežnimi pooblastili) poslal nazaj na Moravsko. Vse to je pozneje papež poterdil s pismom, ki ga je pisal Metodu, ko je imel vnovič terpeti nevošljivost slabovoljnih ljudi. Zato je brez skerbi, zedinjen v svojem sercu s papežem in vso rimsko cerkvijo s tesno vezjo vere in ljubezni, naloženo opravilo nadalje opravljal še z večo čujočnostjo in ni se dolgo pogrešal izversten sad njegovega truda. Najprej je namreč on sam Borivoja, češkega kneza, in potem, po nekem mašniku, Ljudmilo, njegovo ženo, h katoliški veri pripeljal in tako je v kratkem dosegel, da se je evangelijska luč vpeljala na Poljsko, kamer je prišel čez sredo Galicije, in v Levóvu je postavil škofovski sedež. Od tod je šel, kaker so neketeri sporočili, na Rusovsko samo in vstanovil tam kijevsko škofovsko stolico. S temi gotovo ne venečimi lovorikami se je vernil h svojim ljudem na Moravsko, kjer si je sam, ko je začutil, da se mu bliža smert, določil naslednika in ko je s poslednjimi naročili duhovščino in ljudstvo spodbudil h čednosti, potem se je mirno ločil od življenja, ki mu je bilo pot v nebesa. Kaker Cirila Rim, tako je Moravsko Metoda vmerlega objokovalo in zgubljenega pogrešalo, počastivši njegov pogreb na vse načine.

Spomin na te dogodbe, častitljivi bratje, nas je jako razveselil in nismo malo ginjeni, ko gledamo daleč zadaj v najboljših začetkih se bliščečo zvezo slovenskih narodov

z rimsko cerkvijo. Zakaj ta dva razširjevalca kerščanskega imena, ki smo govorili o njiju, sta se sicer iz Carjigrada odpravila k ajdovskim narodom; ali vendar je bilo treba, da se je njihuno poslanstvo po tem apostoljskem sedežu, središču katoliške edinosti, ali naravnost vkazalo, ali pa, kar se je več ko enkrat zgodilo, postavno in sveto poterdilo. V resnici sta ona tukaj v rimskem mestu dala račun o sprejetem poslu in odgovor na zatožbe; tukaj pri grobeh svetega Petra in Pavla sta prisegla na katoliško vero in sprejela škofovsko posvečenje ob enem z oblastjo sveto vlado vstanoviti, priderževaje razloček mej redovi. Naposled se je od tod dobilo dovoljenje govoriti slovenski jezik pri svetih obredih in letos je doveršeno deseto stoletje, kar je papež Janez VIII. tako pisal Svetopolku, moravskemu knezu: »Čerke slovenske, ki se ponjih Bogu dolžna hvala razlega, po pravici hvalimo in velimo, da naj se v ravno tem jeziku Kristusa Gospoda našega hvale in dela oznanjajo. Tudi ni zoper zdravo vero in nauk, bodi si maše peti v slovenskem jeziku, bodi si sveti evangelijin sveta berila novega zakona dobro predstavljena in tolmačena brati in vse druge dnevne molitve opravljati«. To navado je po mnogih menjah poterdil Benedikt XIV. z apostoljskim pismom danim 25. velikega serpana 1754. — Rimski papeži pa, koliker krat so koli bili prošeni od poglavitnih mož, ki so vladali nad ljudstvi po trudu Cirila in Metoda h kerščanstvu pripeljanimi, nigdar niso pustili, da bi se bila pogrešala njihova dobrotljivost v pomaganju, priljudnost v učenju, dobrohotnost v svetovanju, najboljša volja v vseh rečeh, kjer so le mogli. Pred drugimi pa so skusili Rastislav, Svetopolk, Kocelj, sveta Ljudmila, Bogorís po razmerah stvari in časa posebno ljubezen naših prednikov. In sè smertjo Cirila in Metoda se ni vstavila ali prenehala očetovska skerb rimskih papežev za slovenska ljudstva, temuč se je vselej jasno kazala v tem, da so branili pri njih svetost vere in varovali občno srečo.

V resnici je Nikolaj I. mašnike iz Rima poslal h Bolgarjem ljudstvo učiti, in škofo, populonskega in portuskega, da bi novo kerščansko družbo vredila; tudi je sam, ko so

se Bolgarji pogostoma prepirali o svetih pravicah, prelju-beznivo dajal odgovore, katerih visoko modrost celo tisti, ki so manj prijazni rimski cerkvi, hvalijo in spoštujejo. In po žalostni nesreči razcepljenja gre hvala Inocenciju III., da je spravil s katoliško cerkvijo Bolgarje, Gregorju IX. pa, Inocenciju IV., Nikolaju IV. in Evgeniju IV., da so jih ohranili v spravi in milosti. — Podobno je do Bošnjakov in Hercegovcev, prevarjenih po kugi krivih misli, znamenito se kazala naših prednikov ljubezen, namreč Inocencija III. in IV., ki sta si prizadevala zmoto iz sere populiti, in Gregorja IX., Klemena VI., Pija II., ki so si prizadevali stopnje svete oblasti po tistih krajih za stanovitno vterditi. — Ne majhin ali poslednji kos svojih skerbi, je misliti, da so Inocencij III., Nikolaj IV., Benedikt XI., Klemen V. obračali na Serbe, ki so z veliko previdnostjo odvrčali od njih zvijače, prekanjeno pripravljene, da bi se vera spodkopala. — Daljmatinci tudi in Primorci (Liburni) so zavoljo stanovitosti v veri in nasprotnih postrežeb posebno nagnjenje in veliko hvalo prejemale od Janeza X., Gregorja IX. in Urbana IV. — Naposled se v sremski cerkvi, ki je bila v 6. stoletju vničena po napadih divjih rodov in pozneje po bogoljubnem prizadevanju sv. Štefana I., ogerskga kralja, zopet postavljena, nahajajo mnogi spominiki dobrohotnosti Gregorja IX. in Klemena XIV.

Zato spoznamo, da imamo hvaliti Boga, ker se nam je ponudila primerna prilika Slovenom nekaj ljubega storiti in skupno jim koristiti z gotovo ne manjšo gorečnostjo, kaker se je pri naših prednikih vedno kazala. To namreč namerjamo, to edino želimo, sè vsem trudom si prizadevati, da bi se narodi slovenskega imena z večo množico škofov in mašnikov preskerbeli, da bi se poterdili v spoznanju prave vere in v pokorščini do prave cerkve Jezusa Kristusa in da bi po svoji skušnji vsak dan bolj čutili, koliko moč razlivajo dobrote od katoliške cerkve vstanovljene v domače življenje in na vse stanove v državi. Zakaj, tiste cerkve zavzemajo največ in največe dele naših skerbi, in ničesar ne želimo bolj, kaker da bi mogli vgoditi njihovi povoljnosti in sreči in jih imeti vse združene z nami z ne-pretergano vezjo edinosti, kar je največa in najboljša vez ohranjenja. Le še to je treba, da naše namene pospeši in

početja srečna stori Bog, ki je bogat u vsmiljenju. Mi si jemljemo mej tem za priprošnjika pri njem Cirila in Metoda, Slovenije učitelja, in zaupamo, da, kaker hočemo pomnožiti njiju češčenje, tako bode nam pomagalo njiju nebeško varstvo.

Zatorej vkazujemo, da naj se 5. dan meseca malega serpana, keterega je odločil srečnega spomina Pij IX., v koledar rimske cerkve postavi in obhaja vsako leto praznik sv. Cirila in Metoda s cerkvenimi molitvami dvojnega manjšega obreda in lastno mašo, kar je oboje poterdil sveti zbor, ki ima soditi o postavnih obredih. ¹⁾

Vam pa vsem, častitljivi bratje, velimo skerbeti, da se to naše pismo razglasi, in kar je v njem predpisano, vkažite izpolnjevati vsem duhovnikom, ki božjo službo po obredu rimske cerkve opravljajo, vsakemu v svojih cerkvah. Naposled hočemo po vašem svetu in spodbujanju, da naj se sploh prosi in moli k svetemu Cirilu in Metodu, naj po milosti, ki jo imata pri Bogu, po vseh Jutrovih deželah varujeta kerščanstvo ter izprosita katoličanom stanovitnost, odcepljenim pa voljo v edinstvo stopiti s pravo cerkvijo.

To velimo, da naj bo veljavno in poterjeno, kaker je zgoraj pisano, ne da bi kaj ovirala svetega Pija V., prednika

¹⁾ Papež Leon XIII. je določil obred prazniku sv. Cirila in Metoda ko „dvojni manjši“ (dupl. min.) za vesoljno cerkev; gotovo pa je pričakoval, da bodo Slovenci želeli ta svoj praznik slovesniše obhajati, namreč ko „dvojni 1. ali vsaj 2. razreda“ (dupl. 1. vel saltem 2. classis). Brez dvojbe bi se bila dotična prošnja z veseljem vslišala, — ali Slovenci večinoma menda niso prosili! Pred nekaj leti sta se morala Ciril in Metod celo nekemu novemu, malo znanemu svetniku vmekniti, zakaj? tega mi ne bomo natančneje preiskovali. Da bi vsaj mej Slovenci ohranila svoj tako slovesno jima določeni dan, so se vendar le nekateri škofje in redovniški predstojniki obernili v Rim s prošnjo, da se našima svetnikoma v dotičnih škofijah in redovnih okrajinah povikša obred na „dvojni 2. razreda“ in prošnja je bila vslišana brez težave. Jako bi bilo želeli, da bi se zdaj, o priliki naše 25letnice, slovenska duhovščina tudi po tistih krajih, kjer omenjenega privilegija še nimajo, obernila do svojih škofov, da jim ga vendar le dobe, seveda ne da bi ga vrivali neslovenskim cerkvam v narodno mešanih škofijah. Katoliški škofje slovenski duhovščini v tem pač ne bodo nasprotni in sveti oče Pij X. smemo za terdno misliti, da bodo veseli, ko bodo vedeli, da se po slavenskih cerkvah sv. Ciril in Metod sloveniše ko drugod častita in to na svoj dan 5. julija v hvaležen spomin na slavno okrožnico „*Grande Munus*“.

našega, in druga apostoljska določila izdana o popravi rimskega brevirja in mašnih bukev, ali vstanove in navade tudi iz prestarih časov, ali kaj družega nasprotnega, kar koli bodi.

Ko znamenje pa nebeških darov in zastavo posebne naše blagovoljnosti, vam vsem, častitljivi bratje, in vsej duhovščini in ljudstvu, ki je vsakemu iz mej vas izročeno, apostoljski blagoslov z veliko ljubeznijo v Gospodu podelimo.

Dano v Rimu pri sv. Petru 30. kimavca 1880, tretje leto našega papeštva.

LEON PAPEŽ XIII.

Vzgoja otrok.

P. A. M.

VI. POGLAVJE.

Verska vzgoja.

3. Varstvo.

(Dalje).

Kaker je nevarno za otroke mnogo branje raznih knjig in časnikov, prav tako nevaren je tudi ples, zlasti ako se pleše pozno v noč in zraven pije vino ali druge opojne pijače, ki zbujaajo sirove počutne nagone, ljubosumnost, jezo in sovraštvo in razposajeno mladino pripravijo do prepиров in divjih pobojev. Tako se zgodi že na plesišču dostikrat mnogo pohujšanja in pregreh, še več pa potem domov grede. Ako torej, dragi stariši, popolnoma ne morete prepovedati in vbraniiti plesa svojim že odraslim otrokom, skerbite vsaj, koliker le morete, da ne bodo ostajali tam pozno v noč in da se ne bodo zalivali z vinom ali morda celo še z nevarnišimi pijačami, pivom ali žganjem. Dokler mislite, da bi se smeli brez posebne škode za dušo ali za zdravje vdeležiti kake poštene veselice, bodite sami blizu njih in o pravem času jih potem pokličite in pojdite ž njimi mirno domov. Ako ste si znali z mladega pridobiti

spoštovanje in ljubezen svojih otrok, slušali vas bodo tudi v tem primeru, prepričani, da jim želite le vse najboljše¹⁾).

Posebno pazite, kerščanski stariši, na tako imenovana znanja. Ako je vaša hčerka dobro, pošteno dekle, skerbite, da taka ostane; ako je lehkomisljena, pa morate še tolikanj bolj paziti na njo. Mnogo starišev se bo pogubilo ne tolikanj vsled svojih grehov, temuč zaradi grehov svojih otrok. Zanikernost ali prevelika mehkost starišev v tej reči je kazni vredna. Premislite torej o pravem času, kako boste mogli obstati pri pravični sodbi božji.

Težko bi bilo našteti tukaj še vse druge razne grešne priložnosti in nevarnosti, ki pretijo vašim otrokom. Podpirajte torej, kerščanski stariši, svoje dušne pastirje, ki gotovo ne bodo branili vašim otrokom poštenega, nedolžnega

¹⁾ Kakšen je nedolžen ples nepokvarjenega ljudstva, vidimo iz popisa plesne veselice pri Lezgincih v vasi Bjelokany pod dagestanskimi gorami v Kavkazu; glej «Österreichische Rundschau» Bd. III. str. 538 in dalje. Tu piše prof. dr. Leopold von Schroeder (Ein Ausflug in den Kaukasus) mej drugim:

Na velikem dvorišču Ajubovem, tu sede in stoje pred nami v velikem krogu možje in mladeniči lezginski, večinoma oblečeni v čerkesko, s kučmo na glavi. V sredo širokega proti nam obrnjenega kroga sta se postavila godca, ki sta le dva, eden na boben bije, drugi pišče na klarinet. Pa na tem dvojem orodju znata skoraj brez nehanja izvajati glasno in krepko godbo, ki gospoduje nad vsemi. Neposredno pred godcema je plesišče, ki pa ni z ničemer omejeno. Tu se verte plesavci in plesavke, najprej moški, navadno ob enem po dva skupaj, potem ženske, skoraj vedno po dve. Poredkoma je videti posamezne plesavce, še reje plesavke posamezne. Plešejo v majhinem kolobarju v okroglico, sledeči si ali bežeči naprej in nazaj z majhinimi kratkimi koraki. Moški včasih krepkejšje poteptajo, poskočijo ali nazaj sunejo z nogami. Ženske z majhinimi korački hitro stopicajo, derskajo in nekako plavajo v prijetnem premikanju. Vidi se tudi nekaj nasprotni ples mej dvema moškima, ki si h sklepu roke podasta, kaker bi mir sklenila. Vsaj iz perva ne plešeta oba spola skupaj. Pozneje plešejo tudi moški in ženska vendar vedno le en par ob enem. Ali moški ne smejo vabiti h plesu ženo ali dekle po svoji volji, to bi se ne spodobilo. Le tisti, ki so si najbliže, smejo plesati vkupaj, možsè svojo ženo, ženin z nevesto, brat, sè sestro. Pleše se zmirom bolj živahno in veselo, ali kake počutnosti ni sledu zraven. Ples je tu vmetnost, ki se izvaja resno in dostojno. Zlasti ženske ne kažejo nikakeršne strasti; njih ples ostane do konca to, kar je bil od začetka, skromno, popolnoma spodobno in dostojno stopicanje; plavanje in derskanje naprej in nazaj v majhinem kolobarčku s posameznimi zavertki. Pri tem je glava nekoliko pripognjena, oči ves

veselja ; ali njih sveta dolžnost je, kazati vam, kje so nevarnosti. Vzemite si k sercu njih svarjenje, deržite se njih dobrih svetov.

Zelo nevarna za lepo kerščansko življenje so tudi gledališča. So tudi lepe in spodbudne gledališke igre, ali to so le bolj izjeme ; kar se navadno igra po večih mestih, to je dandanašnji skoraj vse veri in poštenim šegam nasprotno in se torej ne more gledati in poslušati brez greha.

(Dalje prih.)

Sveto prijateljstvo.

«Serafinski Frančišek in apostolski Dominik, ona sta nas učila tvojo postavo, o Gospod.»

Večini naših ljubih bravecev bo že znano, kako dobra prijatelja sta si bila sv. Frančišek in sv. Dominik. To prijateljstvo pa je imelo svoj izvir v Kristusu, s čiger duhom sta bila oba napolnjena. Oba je navdajala gorečnost za

čas h tlam pobešene. Nikoger ne pogledajo pri plesanju, ne iščejo hvale gledavcev, posvečujoč se popolnoma svoji vmetnostni nalogi. Ko zverše, se vračajo mirno in dostojno na svoje mesto mej druge žene in dekleta. Tam le malo in potihoma govore mej sabo, resno in zderžno. Možje in mladeniči, ki so v obilem številu pričujoči, jim nigdar in na noben način ne delajo nadleže. Njih deržanje zahteva spoštovanje in moški se v resnici le spoštljivo obnašajo proti njim. Sploh kaže vse to ljudstvo poleg svoje vaške priprostosti vender nekak viteški značaj, veliko dostojnost, dvorljivost in vglajenost, tako, da je vsaka očitna sirovost izključena. Zato pa njih ples vender ni dolgočasen in čmeren, temuč vesel in zmirom bolj vesel. Vedno strastneje in glasneje pišče godec na svoj klarinet, vedno krepkeje nabija tambor na svoj boben in gledavci se smejejo in ploskajo in semtertja in zmirom bolj pogosto potezajo revoljverje izza pasa in pokajo streli v zrak ali v zemljo, dokler se konča vse sè splošnim veselim streljanjem.

Tako se pleše sloveča lezginka, brez vina ali druge opojne pijače. Lezginci so mobamedani, pa bi smeli biti v zgled v mariščem tudi katoliškim kristijanom. Sicer pa naj se primeri, kar smo pisali o plesu pred nekaj leti; popravljati nimamo nič, dostavljeno bodi, kar smo našli pri Sporerju, «Theologia moralis» zv. 3. str. 1105: «Rustici diebus festis non sunt prohibendi a choreis, modo fiant post Missam: tum quia alias otio vacarent, quod pejus esset, tum quia fiunt pro more regionis et publice coram aliis, ideoque magna ex parte aufertur libidinis occasio, tum quia videntur conciliatrices amoris et benevolentiae inter adolescentes et puellas in ordine ad matrimonium. Sic ille sapienter.

časť božjo in blager bližnjega, oba sta hitela berzih korakov po poti popolnosti, oba sta hotela posvetiti sebe in druge. Kaj čuda torej, da ste se našli ti sveti serci, da se je spetla mej njima vez svetega prijateljstva ?!

Vez pa, ki je združevala oba očaka, ta vez združuje tudi njihune otroke, frančiškane in dominikane. Prešla je od očetov na sinove, v njih kri in meso. Kedor se je hotel o tem prepričati, naj bi bil prišel na praznik sv. Dominika (4. avgusta) v graško dominikansko cerkev. Kedor pa je to priliko zamudil, ta naj pride, ako more, na praznik sv. Frančiška (4. oktobra) v našo frančiškansko.

Večini naših bravev to sevéda ni tako lahko mogoče, ker po naših krajih ni dominikanskih samostanov, in se torej vez prijateljstva mej frančiškani in dominikani ne more kazati tako očitno kaker se to godi n. pr. v Rimu, na Dunaju ali v Gradeu in drugod. Zato pa bo kratko poročilo o slovesnosti, ki se je veršila pri graških dominikanih na praznik sv. Dominika brez dvojbe za mariskoga zanimljivo.

Slovesnost se je pričela od 9. uri s pridigo o sv. Dominiku. Ali na pridiznico ni stopil dominikan, ki bi oznanjal slavo svojega vstanovnika, temuč frančiškan, ki je poln svetega ognja in pridigarske gorečnosti poveličeval očaka dominikanskega reda, vstanovnika pridigarjev, prijatelja Frančiškovega, sv. Dominika.

To pridigi je bilo slovesno opravilo. Lepo je bilo videti, ko so stopali k oljtarju očetje frančiškani v posebno krasnih mašnih oblekah. Ob levi vsakega frančiškana pa je šel po en dominikan, seveda ne v mašni, ampak v svoji navadni, lepo beli obleki.

Po blagoslovu z Najsvetejšim, ki se je dal pred sveto mašo, so se dominikani odmeknili od oljtarja, kjer so ostali samo frančiškani. Nato je bila slovesna sveta maša, ki jo je daroval frančiškanski gvardijan mej azistenco drugih patrov frančiškanov.

Po sveti maši so prišli zopet dominikani k oljtarju, da so po prejetem blagoslovu spremili frančiškane nazaj v zakristijo.

Nekoliko pozneje je bil v zares kaj lepo slikani obednici skupen obed. Molitve pred jedjo so se pele in tako tudi

po jedi. Oficijator je bil tudi tukaj frančiškanski gvardijan, ki je potem pri mizi imel prvo mesto.

Mej obedom je bilo celi čas molčanje, kar je pri dominikanih sploh v navadi. Mimogrede bodi omenjeno, da ima na Dunaju frančiškanski višji predstojnik namreč provincijal, ravno na praznik sv. Dominika pravico dati se zvončkom znamenje, da se sme mej obedom govoriti.

Bilo je v resnici nekaj posebnega v obednici, gledati dve dolgi versti čisto belo oblečenih menihov, kako so mej strogim molčanjem, združeni se svojimi prijatelji frančiškani, zajemali skupno hrano. Dve versti mož, katerih vsak primerno svojemu stanu, dela za svoj in svojega bližnjega blager! Dve versti mož, ketere vse spaja sveta vez ljubezni v eno družino! Kaker bratje smo sedeli skupaj in obnavljali sveto prijateljstvo očakov naših Frančiška in Dominika. Kaker bratje, ki se deržimo vsi ene postave, postave Gospodove, katero sta nas učila sv. Frančišek in sv. Dominik. Tako namreč sta zapela po obedu na sredi obednice dva patra, en frančiškan in en dominikan, prvi na desni, drugi pa na levi: „Seraphicus Franciscus et apostolicus Dominicus, ipsi nos docuerunt legem tuam, Domine.“ Vsa družina je pela psalm 116: „Hvalite Gospoda vsi narodi.“ Za vsako verstico tega psalja pa se je ponavljal omenjeni rek.

Da v resnici! Ista postava nas veže, postava Kristusova, postava ljubezni, ki sta jo zajemala naša očaka v svetem evangeliju.

In kaker vsako leto, tako se je ta vez dejanski obnovila tudi letos na praznik sv. Dominika in se bo obnovila še enkrat, ako nam ljubi Bog da včakati. Na praznik sv. Frančiška namreč se bodo zbrali v našem samostanu č. očetje dominikani in takrat bodo oni vodili vso slovesnost. Tudi takrat bota pela en dominikan in en frančiškan že omenjeni rek, le z majhino spremembo, zakaj ljubezen je nežna in pazi tudi na malenkosti. Pelo se bo namreč: „Apostoljski Dominik in serafinski Frančišek, ona sta nas učila tvojo postavo, o Gospod.“ Sv. Dominik se bo torej imenoval na prvem mestu, in tako bo tudi sedaj nasprotno stal dominikan na desni, in frančiškan na levi.

Tako glejte, dragi bravci, se kaže tukaj, kaker malokje bratovska ljubezen in edinost! Tako cvete in se množi in

razširja, kar sta zasadila sveta očaka. Iz malo oseb sta vzrasli dve veliki družini, ki ste razširjeni in razkropljeni po celem svetu, ki jih pa spaja v eno celoto duh našega Gospoda, keterega sta nam zapustila očaka naša.

O da bi se le ta duh, duh ljubezni in edinosti, o da bi se razširil po vsem kerščanskem svetu, zlasti pa mej tretjeredniki frančiškanskimi in dominikanskimi!

P. V. K.

Socijalni odšomki.

P. S. Z.

Najboljša socijalna naprava.

(Konec)

Spoved je silno koristna za posameznega človeka in za družinsko življenje, pa tudi velikega pomena za blagostanje držav in vse človeške družbe. O tem poslednjem imamo v tem poglavju še govoriti.

Spoved je zelo koristna za blagostanje držav. To je treba sedaj dokazati.

Blagostanje držav je odvisno od pokorščine in zvestobe podložnih do vladarja in njegovih namestnikov, od pokorščine in zvestobe teh namestnikov in urednikov do vladarja, pa tudi od ljubezni in pravičnosti vladarja in njegovih urednikov do podložnih. Prava ljubezen, katero je učil Jezus in uči njegova cerkev, mora vezati tudi v državi višje in nižje mej seboj. Kjer ni take vezi ljubezni in iz nje izvirajočih čednosti, kaker so zvestoba, pokorščina in pravičnost, tam se majejo kraljevi prestoli, se gibljejo temelji države, ki vmira in peša, dokler ne pogine, ako se o pravem času ne verne h podlagi, katero je postavil Bog sam. Jezus je zahteval pokorščino in zvestobo podložnih do vladarja: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega“. On sam je hotel biti podložen svetni oblasti, pustil se je celo obsoditi in usmertiti. A isti vsemogočni Bog je tudi odločno rekel Piljatu: „Ne imel bi nobene oblasti do mene, ako bi ti ne bilo od zgoraj dano.“¹⁾

¹⁾ Jan. 19. 11.

In sv. Pavelj po navdihnenju sv. Duha isto uči : „Ni je oblasti razen od Boga“. ¹⁾ Zato pa govori tudi božja modrost in pravica : „Po meni kralji kraljujejo in postavodajavci določujejo, kaj je pravo, po meni knezi gospodujejo in mogočni določujejo pravico.“ ²⁾ Vsaka oblast je torej od Boga in ker je od Boga, jo morajo tisti, ki jo imajo, po božji volji izvrševati, tisti pa, ki so ti oblasti podložni, jo morajo slušati zavoljo Boga.

Le tam, kjer se to od Boga določeno razmerje ohrani mej višjimi in nižjimi, mej poglavarji in podložnimi, le tam more stanovitno vspevati blagostanje. Če se pa le eden del izneveri tej nalogi, berž nastane nered. Zgodovina ima za to dovolj jasnih dokazov. Salomon je imel veliko in slavno kraljestvo. Ko se je pa izneveril Bogu ter vdal krivovernim ženam, se mu je vperlo deset rodov, ki so vsi odpadli na stran Jeroboamovo. ³⁾ Sploh se vidi iz vsega sv. pisma starega zakona, kako je Bog skerbno vodil in ščitil sebi zveste ljudi. Vidi se pa tudi, kako so se vedno izpolnjevale nad narodi besede, ki so pisane v peti Mojzesovi knjigi : „Odebelil se je ljubljeneec, tolst pa je bercal ; dobro rejen, in širok je zapustil Boga svojega stvarnika in je odstopil od Boga, svoje rešitve Gospod je to videl in je bil razdražen“ ⁴⁾

Iz novejšega časa se spomnite na Napoleona I., ki ko katoličan dolžnosti do Boga ni izpolnjeval. Nekaj let je slavno zmagoval, pa se je vsled tega prevzel, napadel je cerkev, vjel papeža Pija VII. Hitel je na to v Rusijo, tam pa je bil popolnoma potolčen in umerl je ko jetnik na otoku sv. Helene l. 1820. Kaker ga je v slavi vse častilo, tako ga je v ponižanju vse zaničevalo. — Tudi nad mogočnimi vlada pravičnost božja. To je skusil Napoleon, to je skusil mej drugimi tudi mogočni nemški kancelar Bismark. Ves vnet od ljubezni do samega sebe in od sovraštva do katoliške cerkve, je začel znani kulturni boj. Vladal je proti volji božji. Na verhuncu svoje moči, ko je mislil, da je cerkev že premagal in vse podjarmil, pa je moral iti l. 1879 na

¹⁾ Rim. 13. 1.

²⁾ Pregov. 8. 15, 16.

³⁾ Prim. III. Kralj. 11.

⁴⁾ Deutoron. 32. 15—19.

dogovor s papeževim zastopnikom v Kisingen. Sam je priznal, da nima, od kulturnega boja dalje, nobene sreče več. In proti svoji volji je moral odstopiti od službe, ko ga je Viljhelm II. odslovil in počivat poslal v zasebno življenje.

Vedno so se nad krivičnimi poglavarji in brezbožnimi naroda vresničevale besede: „Zakaj hrume narodi in ljudstva vmišljujejo prazne stvari? Vzdigujejo se kralji zemlje in knezi se zbirajo skupaj zoper Gospoda in zoper njegovega maziljenca. (In govore:) Zdrobimo njih vezi in in verzimo sè sebe njih jarem. — On pa, ki biva v nebesih, se jim posmehuje in Gospod jih zaničuje.“¹⁾

Mislim, da je s tem dovolj dokazano, da morajo višji in nižji v državi živeti po volji božji. Višji morajo biti do nižjih pravični, ljubeznivi, podložni morajo višje slušati z udano zvestobo.

Kedo pa naj te čednosti, ljubezen in pravičnost do podložnih in pokorščino in zvestobo do višjih, goji v srcih državljanov?

Te čednosti so nadnатурne. Zato morejo prihajati le od nadnатурne moči, od sv. vere. Najboljše sredstvo, s katerim moremo te čednosti gojiti in jih spopolniti, je pa sv. spoved.

Noben vladar in noben urednik, ki sv. spoved vestno opravlja, ne bo podložnih zatiral, nobeden jih imel za prosto žival. Priznal bo, da mu je njegova oblast dana od Boga, da jo mora zvesto izvrševati, da bo treba za vse enkrat odgovor dajati. S pravičnostjo bo zedinil ljubezen in videl bo v podložnih svoje brate, saj smo pred Bogom vsi enaki. Nasprotno so pa poglavarji, ki so vzgojeni v kat. veri, pa svoje dolžnosti do Boga zanemarjajo, sv. spoved zaničujejo, vdani strastem, oni svojim podložnim niso skerbni očetje, ampak pravi samosilniki in zatiravci skupnega blagostanja. Isto velja tudi o družih višjih, v tem ali drugem stanu.

Pa tudi o podložnih moramo ravno to poudarjati. Keteri hodijo k sv. spovedi, so vdani, zvesti, pokorni vsaki postavni oblasti. Upornikov, anarhistov, soc. demokratov in družih zaničevavcev državne oblasti mej njimi ni, pač pa so vedno bili in so še zmirom ravno ti najboljše državljani.

¹⁾ Ps. 2. 1–4.

Kedor je pokoren Bogu, je pokoren tudi oblastem zavoljo Boga, kedor se pa Bogu vpira, tudi človeške oblasti ne more priznati. In če so si liberaljne in cerkvi nepokorne države v imenu slobodne misli in modernega napredka vzgojile nezveste vrednike in državnike, vporne delavce in podložnike, naj svoj greh ponižno priznajo in se vernejo na pravo pot kerščanske omike, dokler je še čas. Sami paragrafi in policaji dosedaj še niso nobene države pripeljali do blagostanja in sreče. Naj napišejo na državno zbornico, na sodne dvore in davkarije, na šole in vse zavode, kar je napisano v Rimu na obelisku pred cerkvijo sv. Petra: „Kristus zmaguje, Kristus zapoveduje, Kristus kraljuje“. Ako bo Kristusova vera zmagovala v vseh političnih in narodnostnih bojih, če bodo vsi višji in nižji izpolnjevali Jezusove zapovedi, če bodo radi hodili tudi k spovedi, bo mir kraljeval v sereih vseh, cvelo bo blagostanje v pravičnosti, pokorščini in ljubezni.

Država ima v oblasti le človeška telesa, duše pa in mišljenja svojih podložnih ne. Kaj koristijo ogromne knjige postav, ječe in viselice, če je pa po krivih naukiah odperta pot vsem strastem? Spoved odpravlja napake, zatira strasti, vsaja čednosti, ta ima oblast do duše in s tem tudi do telesa. Privedite spoved zopet do veljave, vpeljite jo mej višje in nižje, pa bote iz njenih sadov spoznali, kako velik pomen ima za blagostanje držav!

V modernih državah zidajo lepa in krasna poslopja za kaznilnice, prisilne delavnice in druge enake naprave, pa ne pomislijo, da nam je Jezus dal tak zavod že davno pred njimi z ustanovitvijo sv. spovedi. Tu se hudobija kaznuje in grešnik boljša, tu se tatovom in goljufom in ode-ruhom pod kaznijo pogubljenja zapoveduje, da imajo ukradeno čast tudi blago in premoženje poverniti, škodo popraviti. Pri spovedi se razdirajo šovraštva, vstanavlja in vterjuje ljubezen. Spoved je boljša ko vse sodnije sveta in večja državna moč, ko vsi zakoni in vse oborožene armade, ko vsi policaji in vse straže. Spoved je najboljšo sredstvo proti soc. demokratom in anarhistom, najterdnjši temelj države. Zato ima pa tudi prav neki odličen pisatelj naših dni, ko piše: „O da bi vedeli vladarji in državniki, koliko moč ima spovednica, nobenih redovnikov ne bi več podili

iz dežele in ne bi ovirali duhovnikov v njih delovanju; prosili in rotili bi podložne, naj ne pozabijo opravljati sv. spovedi; in vse spovednice bi dali obiti sè zlatom“ ¹⁾ „In sedaj, kralji, spoznajte, dajte se podučiti vi, ki sodite zemljo.“ ²⁾ Spoved je najterdniši temelj držav.

Slednjič je pa spoved zelo koristna za blagostanje in srečo cele človeške družbe. To moremo spoznati že iz dosedaj povedanega. Zato se bomo ozerli tu samo na prostost, bratovstvo in slobodo, katero moderna omika tolikanj povdarja in bomo videli, da ravno spoved vodi ljudi do prave prostosti.

Prostost je lepa beseda, katero je treba prav razumeti, Moderni čas zahteva prostost povsod: v mišljenju, v delovanju, v gospodarstvu, pri oberti; prostost ljubezni in zakona, prostost šole in vzgoje, prostost v vsem. Iz sadov se je pa spoznalo, da to ni prava prostost. -- Misli prosto in slobodno, a nigdar resnici nasprotno; delaj, gospodari, kupčuj prosto in slobodno, pa nikedar na škodo skupnega blagostanja; skleni zakon prosto, a derži dano besedo; vzgajajte mladino prosto, a po večnih resnicah. Ako bomo hrepeneli po napačni prostosti, se nam bo godilo, kaker Adamu in Evi, ki sta hotela biti prosta Boga, pa sta si nakopala jezo božjo in sta postala sužnja hudobnega duha in človeških strasti.

Ljudje hočejo prosti biti vsake oblasti in mislijo, ako jim nihče nima ničesar vkazovati, ter živijo po zahtevah nizkih strasti, da so dosegli prostost. O kolika zmota! Kaj koristi prost biti navidezno, v notranjem pa biti vkovan v težke verige neberzdanih strasti! O to je najhujša sužnost! In v tako žalostno sužnost tira ljudi napačna moderna prostost. Če hočemo resnično prosti biti, oprostimo se napuha, lakomnosti, nečistosti, požrešnosti, nevoščljivosti, jeze, lenobe in sorodnih napak. To je prava prostost! In v tako pravo, resnično prostost nas pelje sv. spoved. Ona nas reši grehov, strasti, hudega nagnenja; spoved nas uči ponižnosti, zmernosti, varčnosti; spoved nas ohranjuje čiste, mirne, vesele, srečne; spoved teši vboštvo, oserčuje stiskane, tolaži žalostne; spoved oznanjuje pravo bratovstvo in enakost, ne-

¹⁾ Wetzel: Die Planke im Schiffbr. str. 97.

²⁾ Ps. 2. 9.

pozna podkupljenja in ne dela razločka mej osebami. Spoved opominja kralje in vladarje, vrednike in sodnike na njihova dolžnosti, na pravičnost in ljubezen; spoved uči podložne vdanost s pokorščino in zvestobo. Spoved je prava oslobojevalka narodov. Zato je pisal neki protestant: «Spoved je najplemenitiša rastlina kerščanske prostosti, najizvrstniše sredstvo omike in vzgoje naroda».³⁾ In neki drugi imeniten protest. bogoslovec pravi³⁾ «O ke bi imel tisoč ust in v vsakih ustih tisoč jezikov, zè vsemi bi glasno klical: «Naša (t. j. protestantovska) cerkev mora spoved zopet imeti.»

Pred nedavnim časom sem se peljal po železnici v vozu, kamer ste prišle tudi dve gospe iz boljših stanov, ena iz Tersta, druga menda iz Pulja. Mej raznimi pogovori je prva začela tudi tožiti, da ni varno hoditi po mestnih ulicah z verižico na vratu ali s kakimi drugimi okraski. Povedala je več slučajev, kako so gotove verste osebe sè silo pri belem dnevu krale take stvari. Tudi se je že pripetilo, da so lepo oblečene ženske zvale otroke v kako hišo ali na kak bolj samotni kraj, tam jim vzele uhane ali kaj drugega in so mirno odšle. V mnogih mestih in krajih si nobena pošteni ženska ne upa v mraku na ulico, če hoče poštenost ohraniti. — Neki župan na Hervaškem mi je pred leti pravil, da se v Budapešti nesramnice pri belem dnevu očitno prodajajo in javno vabijo mimoideče. Pa kedo bi vse take hudobije naštel, saj ga ni dne, da se ne bi ponavljale!

Moderna olika obsoja suženjstvo. Prav je to. Ni pa prav, da se v imenu prostosti in slobode kupčuje s človeškim mesom, da se zatira poštenost in da že na javnih prostorih kmalu nihče ne bo varen pred tatovi in zapeljivci. To ni olika, to ni prostost!

Zakaj je pa svet tako zabredel? Zato, ker je zapustil Boga in se hoče oprstiti vere in njenih naprav. Oprstiti se hoče spovedi in dere v sramotno sužnost pregreh in strasti. Spoved je mera, s katero moremo meriti poštenje in zvestobo dežel, mest in vasi. Kjer hodijo ljudje radi k spovedi, tam si varen v sredi temne noči; kjer spoved zaničujejo, tam so doma vse hudobije. Ozrite se sami v razna mesta in se bote prepričali, da je spoved najboljša socijalna naprava.

³⁾ Wetzel: Phrasen, III. u. IV. Aufl. str. 94.

V veku razvetljenja in napredka se razširja gosta tema in ljudstva nazadujejo. Sovražniki sv. cerkve so najhujše napadli ravno spoved. Hoteli so ljudi odverniti od spovedi in jim vzeti najboljše orožje prave prostosti. V poganstvu vse hvalijo, le kar je katoliškega jim ni všeč. Če bi bili imeli spoved Gerki in Rimljani, bi jo morebiti hvalili, a ker je katoliška naprava, jo morajo grajati. Sovrašтво do kat. cerkve jim je vzelo pravo spoznanje, tako da se nanje obračajo besede: „Zamazane so njih oči, da ne vidijo in ne umejo sè svojim srcem«. (Iz., 44. 18).

Mi prepustimo osodo posameznih ljudi, družin, držav, in narodov božjim sodbam in previdnosti. A v prepričanju, da je spoved izredno dobro sredstvo za reševanje soc. vprašanja in neobhodno potrebna naprava za blagostanje človeške družbe, razširjajte vi, dragi bravci, zdrave nauke o sv. spovedi z besedo in zgledom. Koliker zgubljenih pridobite za sv. spoved, toliko ste jih osrečili. (Dalje prih.)

Gospodova molitev v premišljevanjih.

II. Premišljevanje.

Pripravljalna molitev. — Postavi si pred oči Boga Odrešenika, kako je z najpriserčnišo pobožnostjo in ponižnostjo govoril: „Pridi tvoje kraljestvo; zgodi se tvoja volja, kaker v nebesih, tudi na zemlji; daj nam denes naš vsakdanji kruh“!

1. Premislek:

Druga prošnja: „Pridi tvoje kraljestvo.“

Bog vlada v večni slavi brez nehanja. Zavoljo tega nam ni treba še le prositi za „prihod kraljestva“ z ozirom na Njega. Ali mi prosimo, da bi njegovo kraljestvo prišlo kot naše, od Očeta nam obljubljeno in po Kristusovem trpljenju zaslužen. Bog ima namreč trojno gospodstvo. Pervič sega njegovo gospodstvo kot stvarnika čez ves svet in vse stvari. Drugič gospoduje nad ljudmi posebno kot odrešenik in zveličevavec v kraljestvu milosti: Pa kraljestvo milosti obstoji po posvečujoči milosti v nas; zares, veliko, čudežno, vsaki človeški pameti nezapopodljivo, kraljestvo, nezapopadljivo, kaker so nebesa, katerih začetek, korenina

in pogoj je! Spominjaj se, da posvečujoča milost ne le vsak greh iz duše požene, ampak tudi dušo samo božje narave deležno, torej otroka božjega, tempelj božji in svetega Duha — nevesto Jezusa Kristusa — novo, z neprecenljivimi darovi in čednostmi okrašeno stvar nebeške lepote naredi, ki odsihmal odkritoserčno in krepko Boga ljubi ter ima v posesti pravico do prihodnjega uživanja nebeškega zveličanja pri Bogu in z Bogom. — O kako hrepeneče, kako silno moramo prositi: „Pridi tvoje kraljestvo“! in — ker je to po volji božji vsem ljudem namenjeno, naj bi ga vsaj prav mnogi sprejeli! Po priprošnji in daritvi moremo to tudi doseči! — Ali kraljestvo milosti ni le samo notri v duši, je tudi vidno — v sveti katoliški cerkvi, in da ravno tej pripadaš, je poglaviten pogoj za bivanje kraljestva milosti v tvojem srcu. Cerkev je rešitvena ladija: kedor v njo ne gre, se pogubi v potopu. Cerkev je studenec žive vode in shramba nebeškega kruha; kedor od nje ne je in ne pije, vmerje od lakote in žeje. Cerkev je prava luč proti temi sveta: kedor za njo ne hodi, se moti brez rešenja. — Tretjič vlada Bog na poseben način v kraljestvu zveličanih v nebesih, kot kralj in kot „vse v vsem“ in na vekomaj, ker angelji in izvoljeni v večni slavi ž njim vladajo, pogubljeni v večnem terpljenju njegovo kaznujoče gospostvo priznavajo in se vsi klanjajo pred gospodom nebeških trum: „In njegovega kraljestva ne bo konca“. — Na vse to misli, kedar moliš: „Pridi tvoje kraljestvo“, in prosi ponižno, da h tebi in k nam vsem pride „kraljestvo milosti“ tukaj na tem svetu in „kraljestvo večne slave“ tam na onem. Da boš to laglje dosegel, obrni se do sv. očeta Frančiška, sv. Frančiška Solana ali keterega družega svetnika, ki je deloval mej ajdi, saj vsi ti uživajo neverjetno slavo v nebesih v plačilo za to, da so brezštevilnim kraljestvo božje prinesli, ali pravo, edino zveličavno vero oznanjevali.

2. Premislek :

Tretja prošnja: „Zgodi se tvoja volja, kaker v nebesih, tudi na zemlji.“

Plačilo tvojega pobožnega pozemeljskega življenja na tem svetu bo gledanje božjega obličja v družbi vseh izvo-

ljenih v nebesih. Ta cilj pa se more doseči le po spolnjevanju božje volje, ker „volja božja“, pravi sv. apostelj Pavel (1. Tes. 4, 3.) „je vaše posvečenje“, in mi smemo pristaviti tudi „vaše zveličanje“. Ker resnično svet in srečen je le tisti, ki zveršuje božjo voljo. Le vprašaj se, kedaj si nesrečen in nemiren? Kaj ne, takrat, keder božji volji svojo voljo nasproti postaviš, božjo zapoved prestopiš, proti božjim naredbam godernjaš in se jim upiraš. Pa ne pozabi, da je za te božja volja naznanjena

1. v svetem pismu po razlaganju sv. cerkve;
2. v zapovedih apostoljskega sedeža in svetega volila;
3. v poveljih tvojih predstojnikov, dokler ne velevajo kaj pregrešnega.

Na to tedaj misli, kedar to prošnjo izrečeš, da je zatajejanje svoje lastne volje in zedinjenje z božjo voljo ter z voljo predstojnikov zapopadek te prošnje. Pa ne le samo za se prosiš, ampak za vse ljudi na svetu. Oh! ke bi se na zemlji božja volja godila kaker v nebesih, bi bila zemlja zopet raj, saj bi potem ne bilo nobenega greha, niti hudih nasledkov greha; potem bi nam bile vse nadloge in težave tega življenja sladke in prijetne, ker bi je le kot božjo voljo spoznali. Zavoljo tega moli prav iz serca za to milost in prosi, da bi se v tvoji domači hiši „božja volja godila kaker v nebesih“; moli ponižno, da bi to voljo božjo, kaker je izrečena v redovnem vodilu, vsi natančno spolnjevali; potem boš imel se svojimi tovariši že zdaj nebesa in jih boš enkrat na vse veke vžival.

3. Premislek.

Četerta prošnja: „Daj nam denes naš vsakdanji kruh.“

Kaker perve tri od desetih božjih zapovedi, tako se tudi perve tri prošnje Gospodove molitve obračajo na razmero človeka proti Bogu. S četrto prošnjo pride človek, ki moli, na svoje osebne stiske in prosi nebeškega Očeta najprej vsakdanjega kruha. Ker obstoji iz duše in telesa, potrebuje tudi dvojnega kruha, pozemeljskega kruha za telo in pa nadzemeljskega kruha za dušo. Tako ponižno molimo namreč najprej kot „popotniki in ptujci na zemlji“,

ki v kraljestvo popotujemo, kjer se božje ime vedno posvečuje, za popotnico na tem trudapolnem popotovanju; mi prosimo ponižno, po sv. Ciprijanu, da bi se nam kruh, kterega je Zveličar po sv. evangelistu Janezu (6, 51.) zaznamenal z besedami: „Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel“ dan za dnevom delil z najsvetejšem zakramentu, da bi naprenehoma ostali in živeli v Kristusu ter nas grešni dolg ne bi odvrčal od tega čeznaravnega, čudežnega nebeškega kruha. Na to torej, na ta duhovni zapopadek čerterte prošnje misli pred vsem, ko moliš: „Daj nam denes naš vsakdanji druh“! Moli ponižno potem pa tudi za kruh telesa, za časno hrano. Bodi si kedorkoli, ti moraš h Bogu moliti tudi za telesni kruh, ker „On edini je, ki daje jed o pravem času.“ Pomisli, kako težko si marisikedo svoj vsakdanji kruh prideluje in služi, in kako se ti „k mizi Gospodovi pribežavši“, kaker pravi sv. Frančišek, tako lahko in dobro dan za dnevom nasitiš. Uživaj ga torej ne več tako brezmiselno in lahkomišljeno, kaker malopridni berači, ampak s hvaležnim srcem. Na to se tedaj tudi spomni, keder moliš v Gospodovi molitvi: „Daj nam denes naš vsakdanji kruh“.

Posl. P. A. G.

Spomini na moje romanje v Sv. Deželo.

P. E. P.

22. Sijonske hčere. Cerkev Gospodovega bičanja.

Cerkev sv. Štefana. Jeremijeva duplina.

Popoldne smo pogledali naj poprej samostan in cerkev sijonskih hčera. Tu se vidi čez cesto speljan obok starega zidu, ki sega notri v cerkev imenovanih redovnic. Na tem oboku, — tako terdi izročilo — je pokazal Piljat judom Gospoda oblečenega v škerlatast plašč, s ternjevo krono na glavi. Celo terdoserčnega rimljana je genila razmesarjena Gospodova vunanjost, tako, da je rekel: „Glejte, človek“! Hotel je s temi besedami vzbuditi vsmiljenje, hotel je, da bi judje, ki so tirjali zveličarjevo smert, odnehali. Toda

judovsko ljudstvo je bilo dospelo do verhunca svoje hudobije. Pagani so Gospoda le zaničevali, judje so tirjali pa njegovo kri. Kričali, vpili so: Križaj ga! križaj ga! — Obok, ki sega čez ulico in je dandanašnji ohranjen v glavnem aljarju cerkve Sijonskih hčera, je obok stranskih vrat, skozi kteri je pripeljal Piljat razmesarjenega Gospoda kervoločnim judom na ogled. To mesto se je nekedaj imenovalo Litostratos ali Gabata.

Kako je prišel ta sveti kraj v roke in posest katoličanov? Poslužila se je božja previdnost zato človeka, ki je bil po svojem rodu jud. P. Aljfonz Marija Ratisbon, sin imenitne in bogate judovske družine, je bil rojen 1. majnika leta 1814 v Strasburgu na Nemškem. Mladenič je silno sovražil katoliško cerkev, zato, ker je bil njegov starejši brat 1827 postal katoličan. Leta 1842 gre mlajši Ratisbon v Rim, in tam pride slučajno v cerkev sv. Andreja, kjer se mu prikaže prečista devica Marija. Ves preplašen od nebeške luči, pade mladenič, kaker nekedaj Savulj, na tla. Žarek božje milost ga zadene, kerstiti se da in postane leta 1847 mašnik. Sè svojim bratom vstanovi kongregacijo redovnic „Naše ljube Gospe Sijonske“. Ta kongregacija ima nalogo vgojevati žensko, zlasti judovsko mladino. Mašnik Aljfonz Marija pade nekda s konja in si zlomi roko. Njegova sestra mu pošlje 5000 frankov, da bi si s tem denarjem pomagal in ozdravil svojo roko. Kar Ratisbonu preostane denarja, ga porabi za popotovanje v Sv. Deželo, kamor pripelje tudi sijonske hčere.

Nekega dne sreča pri oboku: „Glejte, človek!“ dobro znanega arabca, ki mu pove, da so te razvaline naprodaj in da bi bile te razvaline prav primeren stavbni prostor. Posestnika tega prostora sta bila dva brata, ki sta zahtevala prvotno zanj 17.000 frankov, pa kmalu sta ceno vzdignila na 25.000 in slednjič na 30.000 frankov. Ratisbon se verne v Evropo in prosi v ta namen v Belgiji in po severnem Francoskem od hiše do hiše denarja. Ko se verne v Jerusaleem, sta poskočila posestnika na 60.000 frankov. Ratisbon je takoj plačal zahtevani znesek, da nista brata mogla še višje segati s ceno. Kupil je tudi sosednji posestvi. Za celi stavbni prostor je moral plačati 120.000 frankov. Ko so Rusi zvedeli o kupčiji, so ponudili Ratisbonu takoj še

enkrat toliko, toda Ratisbon je lepo odgovoril: „Katoliški duhovnik ne popotuje v Jeruzalem s hišami barantat“.

Loti se dela. Najpoprej je bilo treba odstraniti gramoz. Ko so to storili, so našli tri metre pod sedanjim cestnim tlakom lep se štirivoglatimi ploščami sestavljen tlak. V neketere tih plošč so bile vdolbene čerte, kaker so jih rabili rimljani, kedar so igrali s kockami. Ta tlak, ki je segal notri do sedanjega svetišča bičanja, je bil brez dvojbe del nekedanjega gradu Antonija. To je bil tedaj tisti očitni prostor, na katerem so sodili Gospoda in tukaj ga je pokazal Piljat judom. Kjer se je vse to godilo, stojite sedaj cerkev in samostan Ratisbonovih redovnic. Ginljivo je pri sv. maši petje teh nun. Takoj po povzdigovanja se oglase orglje prav rahlo, nune in gojenke pa zapoje milo proseče: „Oče, odpusti jim, ker ne vedo, kaj delajo“. Par trenutkov potem se oglase orglje glasneje, in glasneje se zapoje ista prošnja. Tretjič zadone orglje v vsej svoji moči in v mogočnem koru, se vzdigne ista prošnja proti neba. Tam, kjer so pred več kaker 1800 leti zaslepljeni judje besno kričali: „Proč ž njim proč ž njim!“ kličejo sedaj dan za dnem pobožne redovnice in nedolžne deklice: „Oče, odpusti jim!“ Za cerkveni tlak služijo plošče, ki so jih tukaj izkopali. V veliki altar je vzdidan konec oboka, na katerem stoji krasen marmornat kip terpečega Izveličarja (Ecce homo). V tej cerkvi nas vse spominja strašuih dušnih in telesnih bolečin, ki jih je napravila Gospodu hudobija paganska in neizmerna nehvaležnost judovska. Spominjamo se pa tukaj tudi neskončne ljubezni, s katero je za nas on vse preterpel. — Priletna nuna, Nemka, nam je pokazala cerkev in samostan. Peljala nas je tudi na plošnato streho, raz katero je kaj lep razgled po Jeruzalemu, zlasti na prostor, kjer je stal nekdanj judovski tempelj.

Prav blizu samostana sijonskih hčera je cerkev Gospodovega bičanja, kamer se pride z ceste skozi železna vrata, ki vodijo na dvorišče. Ta kraj so leta 1838 kupili frančiškani od mohamedanov. Denar za nakup jim je dal bavarski vojvoda Maksimiljan, oče ranjke naše cesarice Elizabete. Prav tedaj, ko smo bili mi v Jeruzalemu, so zidali večo cerkev. Za tedanjo cerkvico je frančiškanski hospic, v katerem stanujejo dva ali trije patri. Dobil sem tukaj starega

brata lajika, ki je jako počasi, razločno in pravilno govoril italijansko. Dozdevalo se mi je, da ni lah. Vprašam, od kod da je, in pove mi, da je bil iz neke danje poljske provincije brezmadežnega spočetja, ki je imela na Nemško - Poljskem svoje samostane, so pa morali po Bizmarkovem pove-lju prenehati. Nikedar ne bom pozabil blage poljske duše in ginjenja starčkovega, ko sem mu rekel po nemškim pregovoru: „Poljska še ni zgubljena“. Kako se je vspel sključeni mož! Solze so mu zaigrale v očeh, hvaležno me je pogledal in „Tudi jaz“, je rekel, „mislim tako in vsak dan prosim Gospoda v svetišču bičanja za lepo mojo Poljsko“. Da, blaga, poštena priprosta duša, nepozabljivi br. Angelj, leta in leta že živiš daleč od svoje rodne zemlje Poljske, ki je nikedar več videl ne boš, in vender ti bije pod obnošeno redovno haljo hitreje serce, ko se spominjaš nesrečne svoje domovine. Solze so mi stopile v oči, ko sem videl in občudoval toliko domoljubje pri prostem od starosti onemoglem bratu lajiku. Spominjal sem se besed sv. pisma, ki pravi: „Močna kaker smert je ljubezen“ Vis. pesem 8, 6.

Od cerkve bičanja smo šli skozi Štefanova vrata ob vshodnem zidu mej turškimi grobovi proti severu in prišli smo h kraljevim grobom. Ti grobi so obzidani; proti zapadu so vrata. Vstopiš, greš po stopnjicah navzdol in prideš na lepo dvorišče, kjer so dobro ohranjeni vodnjaki. Na zapadni strani je vhod v grobe. Jako prostorna je prva lopa, za katero pride ozek in nizek hodnik, ki ga je zapiral kamen. Iz prve grobne dupline vodijo štirje vhodi v druge dupline, katerih grobi imajo različne oblike. Kaker se da sklepati iz sv. pisma, ti grobi niso bili grobi judovskih kraljev, mariveč kraljice Helene Adiabenske, ki je postala ze vso svojo družino židinja in je vmerla v Jeruzalemu v svoji palači.

Nazaj grede smo šli mimo krasne cerkve anglikanov, ki imajo tukaj svojega škofa, ki smo ga pred cerkvijo srečali. Mnogo se trudijo in mnogo žertvujejo anglikani za svoj misijon v Sv. Deželi, dosežejo pa prav malo.

Šli smo po Nabluški cesti še naprej in videli smo kmalu lepo baziliko, pred katero stoji z mogočnimi stebri okrašena lopa. Poleg cerkve je dominikanski samostan, v katerem je sloveča bibliška šola (Ecole biblique), ki jo

obiskujejo ne le kleriki dominikanskega reda, temuč tudi drugi, ki se hočejo natančno poučiti v svetopisemskih vedah. Do najnovejših časov sta poučevala tukaj moža učenjaka, P. Lagrange in P. Vincent. Cerkev je posvečena sv. Štefanu. Važne in stare priče terdijo, da je bil tukaj kamenjan sv. Štefan. Leta 448 mu je sezidala cesarica Evdoksija prekrasno cerkev, ki so jo razdejali Arabci. Ko so zidali sedanjo cerkev, so dobili še sledove prvotne večkrat razdejane in večkrat zopet sezidane cerkve. Res krasna je sedanja cerkev, v ketere sredi je kor za redovnike. Iz kora vodijo stopnjice v podzemeljko svetišče sv. Štefana, katerega velike svetinje se tukaj časte.

Približavali smo se mestnim vratam, ki se imenujejo, Damaskovska vrata, pred katerimi pa smo krenili proti vshodu. Na levi strani se zapazi sterma stena. Tukaj je tako zvana Jeremijeva duplina, ki se zato tako imenuje, ker se pripoveduje, da je pisal tukaj prerok Jeremija svoje žalostinke. Tej duplini nasproti stoji druga skalnata stena, čez katero je sezidan severni del mestnega zidu. Majhen vhod vodi tukaj v tako imenovano bombažovo duplino, ali v kraljeve dupline. Odkod to ime, ni znano. Ta duplina je jako prostorna in je bila, kaker tudi Jeremijeva duplina, v starih časih kamnolom. Skozi Damaskovska vrata smo se vernili domov precej trudni.

Iz Brežic.

V sedmem zvezku letošnjega „Cvetja“ ste brali, preljubi tretjeredniki, glavne podatke zgodovine brežiške frančiškanske cerkve, posvečene sv. Antonu Padovanskemu. Pa tam je bila popisana le znotranjost naše cerkve. O zvonanjosti ni bilo mogoče do sedaj govoriti, ker je bila silno v slabem stanju. Da ni bilo videti zvonika, marisikedo ne bi bil mogel razložiti, je li to cerkev ali kako drugo, navadno poslopje. Pač se je že delj časa mislilo, da bi cerkev tudi na zvonaj nekoliko olepšali, a manjkalo je sredstev, denarja. Čim bolj se je pa z delom odlašalo, tim več je terpel zvonanji zid.

Letos s 1. majem smo se v imenu Božjem pa le lotili težkega dela, zanašajoč se na pomoč vernih častivcev sv. Antona. Pri popravljajanju smo posebno skrbeli za sprednje lice, ali pročelje cerkve. Zidarska dela je oskerbel stavbni podjetnik g. Valentin Skanjeti (Scagnetti) s Kerškega.

Tri mesece je bila cerkev obdana z različni odri. V nedeljo 6. avgusta pa so zavihrale sè zvonika in z novega, krasnega pročelja dolge zastave v znamenje, da je težavno delo srečno doveršeno. Ne samo samostan, ampak celo mesto Brežice in vsa okolica se je razveselila, ko smo gledali cerkev sv. Antona v novi praznični obleki. To veselje je povzdigovalo tudi milo poterkavanje v zvoniku in krepko pokanje z možnarji na samostanskem vertu.

V znamenje priserčne hvaležnosti za srečno doveršeno delo smo nedeljo 6. avgusta koliker mogoče svečano praznovali. Ob 8. uri je bil tej priliki primeren govor in na to slovesna sv. maša za vse mertve in žive dobrotnike naše cerkve. Pevci so pod spretnim vodstvom preč. g. mestnega župnika J. Mešička hvalevredno zveršili na koru svojo dolžnost. Posebno je spopolnil petje s svojim milim tenorom blag. gospod Pšibil c. k. okrajni šolski nadzornik, ki je bil ravno kar z isterskih otokov prišel v naše mesto na počitnice.

Razlika mej prejšnjo in sedanjo zvunanjostjo cerkve je velika. Posebno lepo in okusno je doveršeno pročelje. Tudi zvonik je spopolnjen, dobil je namreč uro, ki je do sedaj še ni imel. Naredil jo je znani urarski mojster G. J. Lenart iz Rajhenburga. Stroškov za njo so pokrili veči del Brežičani.

Po slovesni sv. maši smo prav iz serca zapeli zahvalno pesem. Res smo bili dolžni zahvalo, najpervo ljubemu Bogu, ki je delavce mej delom varoval vsake večje nezgode. Mnogo smo dolžni zahvale pa tudi blagim dobrotnikom, ki so nas podpirali pri delu, eni z denarjem, drugi z dovažanjem potrebnih reči, vapna, peska, lesa, opeke itd. Svojo posebno naklonjenost do naše cerkve so v dejanju pokazali zlasti možje Brežiške župnije. Opravili so okoli 220 voženj, in to vse večinoma prostovoljno in brezplačno. Pri tej priliki sem se prepričal, kako tolažilno je, ako pri zidanju ali prenovljenju hiše Božje verniki z veseljem, prostovoljno in brezplačno

sodeljujejo. Čut hvaležnosti me sili, da se tudi v „Cvetju“ prav iz serca zahvalim vsem dobrotnikom: Bog naj vam na priprošnje sv. Antona poplača in poverne stotero, kar ste storili v namen, da smo sv. Antonu preskerbeli dostojno prebivališče!

„Te Deum“ — zahvalna pesem nam je šla prav iz serca. Ena skerb pa nas je pri tem še nadlegovala: Delo je srečno doveršeno — a ni še vse plačano! Kakih 1500 kron smo ostali na dolgu raznim mojstrom. Ta dolg nas tim bolj peče, ker naša cerkev nima posebnih dohodkov. Oprostite, torej, preljubi tretjeredniki in častivci sv. Antona, ako v imenu tega našega svetega čudodelnika tudi pri vas nekoliko poberačimo, da bomo mogli stroške tim prej poravnati. Letos ste se v „Cvetju“ z nami nekoliko bolj seznanili; zato pa s tim večim zaupanjem terkamo na vaša dobrotna serca, proseč: Priskočite nam blagohotno na pomoč po svojih močeh, da bomo kmalu veseli in potolaženi mogli reči: Delo je srečno doveršeno — in hvala Bogu — tudi plačano! ¹⁾

P. Avguštin Čampa
gvardijan v Brežicah.

Neračovoljna raztresenost pri molitvi.

Tudi svetniki so se tožili nad raztresenostjo pri molitvi. „Ne verjamem, pravi sv. Peter Damijani, da je mogel celo Elija, kateri je po svoji molitvi nebo zapel, svojo dušo mej molitvijo vsem mislim zapreti; ker je lažje zapreti nebesa, ko svojo dušo.“ (Petr. Dam. in Vig. Nativ.)

Kasijan, ta veliki prijatelj samostanske samote in molitve, pravi, da ni obene, še tako čiste in popolne osebe, ktera ne bi bila kedaj mej molitvijo raztresena. Enkrat se je prišel neki pobožen puščavnik potožit k častitljivemu opatu Pastorju čez mnoge posvetne in hudobne misli, ketere ga mej molitvijo martrajo. Častitljivi opat ga ljubeznivo sprejme

¹⁾ Blagovoljne darove sprejemlje opravišstvo »Cvetja«, ali pa naj se pošiljajo naravnost »Predstojništvu frančiškanskega samostana v Brežicah (Štajersko).«

in pelje na odprto polje, kjer mu reče: «Dragi brat, raztegni svoj plašč, ter vlovi vanj veter.»

Ko mu odverne, da bi bilo to delo brez vspeha, mu on reče: «Kaker ti ni mogoče tega storiti, tako ti tudi ni mogoče zapreti vhoda sitnim in hudobnim mislim; to pa moraš storiti: Takim mislim se zoperstavljati.»

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje 3. reda skupščine goriške: Karolina (Angela) Hvalič, vsmiljena sestra v Innsbruku, Neža (Elizabeta) Hvalica iz Volč, Uršula (Marta) Černe iz Vertojbe, Marija (Katarina) pl. Eke v Gorici; svetogorske: Frančiška Mrak in Marijana Trušnovc iz Dolenje Tribuše, Marija Pavšič iz Ravnice, Jera Obrekar iz Roč, Marijana Žbogar iz Banjšic, Amalija, Bitežnik, omožena Doljak, iz Gergarja, Andrej Šavli in Marija Pregelj iz Loma; brežiške: Marija Kranjčič; gorjanske: Marija (Ana) Pazlar, ki je vmerla stara 93 let, večkrat previdena s sv. zakramenti in to tudi še na dan svoje smerti.

Dalje se priporočajo: neki visokošolec, da bi se spreobernal; neki mladenič, da bi bil sprejet v red sv. Frančiška; neka učiteljica, da bi dobila dobro službo in storila v tem stanu mnogo dobrega; neka hči priporoča svoje stariše, da bi se povernil v hišo ljubi mir; M. E. nekega dijaka, da bi se pridno učil, spoznal svoj poklic in zadobil terdno zdravje; neka hči priporoča svojega bolnega očeta; neka oseba, da bi se mogla rešiti greha in nekega zapeljivca, in bi mogla pošteno in pobožno živeti; M. P. priporoča mater in sestro za ljubo zdravje na duši in telesu; Peter Ipavec, da bi dobil svojo tožbo; Jožef Mišigoj iz Višnjevka, da bi spoznal voljo božjo za odločitev svojega stanu; Elizabeta Kočijaž, da bi ji bilo pomagano iz hude, nevarne bolezni, da bi mogla opravljati svoje dolžnosti; neki duhovnik, ki želi v dušni zadevi važno opravilo poravnati, da bi mogel to storiti prav in dobro in prej ko mogoče, dalje za dar pobožnosti in razsvetljenja v spolnjevanju dolžnosti, priporoča tudi neke terdovratne ljudi za sprobernjenje, neke malopridne, ki zapuščajo cerkev mej oznanjevanjem besede božje, zanikerne, ki zanemarjajo prejemanje svetih zakramentov tudi o veliki noči, preklinjevalce, ki preklinjajo Boga, svetnike, sveti križ, tudi šolsko mladino, ki jo odrasli pohujšujejo in nesrečni stariši večkrat preklinjajo.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: Helena Prešeren za srečno izveršitev šolskega leta, rešenje iz več hudih stisek in brez števila drugih dobrot, posebno, da je bila rešena iz neke smertne nevarnosti; M., tretjerednica iz Rožne doline na Koroškem, da je srečno zgotovila svoje studije po priprošnji D. Marije, sv. apost. Jude Tadeja in sv. Antona Padovanskega; nekdo za nekega dijaka, da mu je dobro šlo z učenjem; M. K. v Loki za dvakratno vslišanje v veliki sili in za sestrično zdravje; nekdo, da se je neka pravda po pravici in dobro iztekla; neka oseba za ozdravljenje bolne noge; Ana Čretnik za ozdravljenje po prestani smertno nevarni operaciji, ravno tako Ana Dobnikar; Marija Potočnik za zadobljeno službo; R. F. za vslišano prošnjo po opravljeni devetdnevni na čast Materi Božji.

Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1905.

M e s e c s e p t e m b e r.

1. Pet. Zv. Izabela, dev. 2. reda;
osmina sv. Ludovika.	17. Ned. 14. po bin. Mati božja 7
žal.; Vtis. ran sv. Frančiška.
P. O. V. O.
2. Sob. Sv. Štefan, kralj.	18. Pon. Sv. Jožef Kupertin, sp.
1. r. (min.) P. O.
3. Ned. 12. po bin. (angeljska);
zv. Janez in Peter, m. 1. reda.	19. Tor. Sv. Januarij in tov. mart.
4. Pon. Sv. Roza Viterbska, dev.
3. r. P. O.	20. Srd. kvat. Sv. Evstahij in tov.
mart.
5. Tor. Zv. Gentilj, m. 1. r.	21. Črt. Sv. Matevž, ap. in evang.
6. Srd. Sv. Anton Marija Zaka-
rija, sp.; zv. Vincencij, sp. 1. r.	22. Pet. kvat. Sv. Tomaž Vilanov-
ski, sp.
7. Čet. Lovrenec Justinijani, škof.	23. Sob. kvat. Najdenje trupla sv.
Klare, d.
8. Pet. Rojstvo bl. D. Marije. O. P.	
9. Sob. Zv. Serafina, vd. 2. r.	
10. Ned. 13. po bin. Ime Marije;
sv. Nikolaj Tolentinski, sp. P. O.	24. Ned. 15. po bin. Sv. Pacifik.
sp. 1. r. P. O.
11. Pon. Sv. Aljfonz M. Ligvorij,
škof, c. u.	25. Pon. Mati božja odkupljenja
jetnikov.
12. Tor. Zv. Apolinarij in tov. m.
1. in 3. r.	26. Tor. Zv. Lucija Kalatadžironska
13. Srd. Sv. Veronika Julijani, d.
2. r. P. O.	27. Srd. Sv. Eljzearij, sp. 3. v.
P. O.
14. Čet. Povikšanje sv. križa.	28. Čet. Zv. Bernardin Feljterski
sp. 1. r.
15. Pet. Osmina rojstva bl. d. Mar.	29. Pet. Sv. Mihael, arhaug. P. O.
16. Sob. Kornelij in Ciprijan, m.	30. Sob. Sv. Hijeronim, cerk. uč.

P. O. pomeni popolni odpustek za vse v frančiškanskih cerkvah.
P. O. » » » » samo za ude svetovnega 3. reda.
V. O. » » » » vesoljno odvezo s popolnoma odpustkom za ude svetovnega 3. reda.

P. O. morejo dobiti udje svetovnega 3. reda tudi ob shodu in še enkrat vsaki mesec, keder si kateri sam izvoli, pod navadnimi pogoji.